

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.II.10.129/2011/5.szám

A Kúria a dr. Tóth Balázs ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. ... jogtanácsos által képviselt Nemzeti Munkaügyi Hivatal (jogelőd: Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség) alperes ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben a Kaposvári Munkaügyi Bíróság által meghozott 3.K.432/2010/5. számú jogerős ítélete ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2012. február 8-án megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Kaposvári Munkaügyi Bíróság 3.K.432/2010/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint perköltséget, valamint az államnak felhívásra, az abban megjelölt módon 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes ... külterületén lévő almás munkavégzési helyen az alperes elsőfokú hatósága 2009. szeptember 18-án 8 óra 15 perctől munkaügyi ellenőrzést tartott, amelynek eredményeként az számú határozatában megállapította, hogy a felperes és a határozatban felsorolt 64 munkavállaló, valamint a határozat módosítása folytán ... munkavállaló között munkaviszony állt fenn, ezért a foglalkoztató köteles a munkavállalókat érintően az ellenőrzés napjára vonatkozóan az illetékes elsőfokú állami adóhatóság felé a bejelentési kötelezettségének eleget tenni. A megállapított szabálytalanság miatt az elsőfokú hatóság a felperest 1.920.000 forint munkaügyi bírsággal sújtotta.

A határozat indokolása szerint a felperes a munkavállalókat szabályosan kitöltött alkalmi munkavállalói könyv nélkül szóbeli megállapodás alapján foglalkoztatta. A munkavállalók 8 órakor álltak munkába 2390 forint/nap díjazás ellenében, és almaszedő segédmunkás munkakörben felperes által biztosított munkaeszközökkel és a felperes irányítása és ellenőrzése mellett dolgoztak.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú hatóság az számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata iránt előterjesztett keresetében a másodfokú határozatnak az elsőfokú határozatra kiterjedő hatályon kívül helyezését és a bírság alóli mentesítését kérte.

A fellebbezésében előadottakkal egyezően arra hivatkozott, hogy a 8 órára érkező munkavállalókat alkalmi foglalkoztatás keretében kívánta foglalkoztatni. A munkavállalók a kft. irodájában az AM könyvüket leadták, amelyek kitöltése ... adminisztrátor feladata volt. A munkaügyi központ által munkanélküliként nyilvántartott személyek alkalmi foglalkoztatásának támogatásához szükséges adatlapok kiállítása már megtörtént, és a munkaügyi felügyelők 8 óra 15 perckor történt megérkezésekor a 91-ből 27 AM könyv kitöltésre került, az AM könyvek további kitöltését azonban a felügyelők megtiltották. A munkaidő-nyilvántartás szerint a munkaidő kezdő időpontja valóban 8 óra volt, azonban az AM könyvek kitöltése előtt a munkavállalók nem álltak munkába, a munkavégzés megkezdése pedig a megjelenéssel és a nyilvántartásba vétellel nem azonos. Aznap esett az eső, és emiatt a munkát a munkavállalók kb. 11 óra körül kezdték meg.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, mivel a jegyzőkönyvekben rögzített tanúvallomások a munka 8 órakor való kezdését bizonyították, továbbá, a munkavégzéshez kapcsolódó előkészítő és befejezési tevékenység időtartama is munkaidőnek számít.

A Kaposvári Munkaügyi Bíróság a 3.K.432/2010/5. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította.

A munkaügyi bíróság a közigazgatási eljárásban meghallgatott tanúk vallomása, valamint a felperes ügyvezetőjének a bíróságon tett előadása alapján tényként állapította meg, hogy a felperes a munkaidő kezdetét 8 órában jelölte meg. A munkavállalók 8 órára megjelentek, az AM könyvüket az irodában leadták, majd anélkül, hogy az AM könyvek kitöltésére sor került volna, a tényleges munkavégzési területre mentek, ahol a munka irányítója csoportokba osztotta őket, és kiadta részükre a munkavégzéshez szükséges eszközöket. A munkavállalók az ellenőrzés időpontjában brigádokra osztva az almafák között tartózkodtak. A munkaidőnek az Mt. 117. § a) pontjában meghatározott fogalmára is figyelemmel a munkaügyi bíróság az így megállapított tényállásból azt a jogkövetkeztetést vonta le, hogy a munkavállalók a munkaügyi ellenőrzés megkezdésekor az előkészítő tevékenységgel munkaidejüket töltötték, függetlenül attól, hogy ténylegesen az almaszedést megkezdték-e vagy sem.

A munkaügyi bíróság utalt az alkalmi munkavállalói könyvvvel történő foglalkoztatásról és az ahhoz kapcsolódó közterhek egyszerűsített befizetéséről szóló 1997. évi LXXIV. törvény (Alk.tv.) 6. § (2) bekezdésében foglaltakra, amely egyértelműen akként rendelkezik, hogy az AM könyveket a munkavállaló munkába lépésekor, és nem pedig azt követően kell kitölteni. A perbeli esetben sem ez, sem az Alk.tv. 6. § (3) és (7) bekezdésében foglalt törvényi feltétel nem valósult meg, miszerint a munkavállalónak naponként a munka megkezdésekor kell aláírásával igazolnia a munkavállalás tényét, és a munkába lépést követően az AM könyvet magánál kell tartania. Mindezekre figyelemmel az alperes nem követett el jogszabálysértést, amikor az alkalmi foglalkoztatást szabálytalannak minősítette, és a munkaszerződés írásba foglalásának elmulasztása miatt a felperest bíróság fizetésére kötelezte.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelmének helyt adó határozat meghozatalát, valamint az alperesnek a költségeiben való marasztalását kérte.

Azzal érvelt, hogy a munka megkezdéséig eleget tett volna az AM könyvek kitöltésére vonatkozó jogszabályi kötelezettségének, mivel aznap eleredt az eső és a tényleges munkavégzés csak 11 óra tájban kezdődött. A felperes álláspontja szerint a munkavállalók jogait kifejezetten sértette, hogy az alperes egyoldalúan átminősítette a foglalkoztatási jogviszonyokat. Ezt csak a munkavállalók megkérdésését és beleegyezését követően tehetné volna meg. Az ellenőrzés időpontjában munkanélküliként nyilvántartott személyek alkalmi foglalkoztatására vonatkozó adatlapok kitöltése kivétel nélkül megtörtént, az AM könyvek kitöltését pedig az ellenőrök utasítására kellett abbahagyni. Ebből következően az alkalmi foglalkoztatás a felek között „ráutaló magatartással” létrejött, és a munkavégzésnek az eső megszűnése utáni munka kezdetére valamennyi AM kitöltésére is sor került volna.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében azt hangsúlyozta, hogy a felügyelők az AM könyvek irodai ellenőrzése után a munkaterületre mentek, ahol a munkavállalók már munkát végeztek, ezért jogszabálysértés hiányában a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és a felperesnek a költségeiben való marasztalását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között, annak indokai alapján vizsgálta felül.

Az Alk.tv. 6. § (2) bekezdése szerint a munkáltatónak a munkavállaló munkába lépésekor - naponként - az AM könyvbe a munkáltató neve és székhelye, adószáma vagy adóazonosító jele, a munkavégzés helye és napja, a munkakör, a kifizetendő munkadíj rovatokat kell kitöltenie.

Nem vitás peradat, hogy a munkavállalók az AM könyvnek a felperes irodájában való leadását követően a kb. 2,5 kilométerre lévő munkaterületre kimentek, ahol a munkát irányító ... 12 csoportba osztotta, munkaeszközökkel ellátta, majd munkába állította őket. Ezt a közigazgatási eljárás adatai és ... ügyvezető perbeli nyilatkozata egyaránt alátámasztotta. Ilyen tényállás mellett nem áll helyt a felperesnek az a felülvizsgálati érvelése, hogy mindez csupán a munkavállalók nyilvántartásba vételének és a munkahelyen történő megjelenésének minősül, nem pedig a munkába lépésnek.

A perben az sem volt vitás, hogy a felperes a munkavállalók részére a munkaidőt 8-tól 16 óráig határozta meg. Az előírt helyen és időben munkára képes állapotban való megjelenéssel (Mt. 103. § (1) bekezdés a) pont) a munkába lépés ténye megvalósult függetlenül attól, hogy a munkavállalók az ellenőrzés pillanatában ténylegesen végeztek-e munkát vagy sem. A munkavállalók nem vitásan a munkavégzés helyén, vagyis az almásban a munkaidejüket töltötték, ahogyan ezt a munkaügyi bíróság az Mt. 117. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozással megállapította. Ennek ellenkezőjét a per adatai nem támasztották alá. Ahogyan erre a munkaügyi bíróság helytállónan hivatkozott, az alkalmi foglalkoztatásra vonatkozó szabályok maradéktalan betartása a munkáltató érdekében áll, mivel a következetes ítélkezési gyakorlat szerint az AM könyvek kitöltése nélküli foglalkoztatás annak érvénytelenségét vonja maga után. A felperes nyilatkozatai szerint a munkavégzési helyen AM könyvvel korábban is nagyszámú munkavállalót foglalkoztatott, ezért megfelelő tapasztalattal kellett hogy rendelkezzen az AM könyvek maradéktalan kitöltésének igényét illetően, és érdekében állt, hogy megfelelő munkaszervezéssel annak eleget is tegyen.

A munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXXV. törvény (Met.) 1. § (5) bekezdése szerint a felügyelő a tényállás alapján jogosult - az ellenőrzés megkezdésekor fennálló - a foglalkoztató és a részére munkát végző személy közötti, illetve a munkavállalónak munkavégzés céljából történő átengedése alapjául szolgáló jogviszony, valamint a tényleges foglalkoztatás alapján létrejött kapcsolat minősítésére. E törvényi felhatalmazás alapján az elsőfokú hatóság a felek közti jogviszonyt a felülvizsgálati kérelemben kifejtettekkel szemben a munkavállalók megkérdezése és beleegyezése nélkül is minősíthette.

A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltak alapján a felülvizsgálati eljárásban jogszabálysértés nem volt

megállapítható, ezért a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárási költség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

A 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint a felperes illetékfizetésre köteles, amelynek mértékét a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdésének d) pontja alapján állapította meg.

Budapest, 2012. február 8.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke,
Dr. Földényi Gyuláné s.k. előadó bíró,
Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírószági tisztviselő